

 NATIONAL
GEOGRAPHIC

ZUID-AFRIKA

Reisgids

ZUID-AFRIKA

Reisgids
ZUID-AFRIKA

Inhoud

De reis indelen 8

Geschiedenis en cultuur 12

Het huidige Zuid-Afrika 14 Geschiedenis 22 Eten en drinken 34
Het landschap 38 Dieren 42 Kunst 46

Kaapstad en het schiereiland 54

Kaapstad 58 De 'Footsteps to Freedom' 60 Schatduiken 70
Het schiereiland 74

Westkust 82

Darling en de wijngaarden 86 Swartlandwijnroute 88
Langs de westkust 90

West-Kaap 96

Kaapse wijnvelden 100 De Wijnlandroute 104
Oudtshoorn en omgeving 106 De Tuinroute 108
Unieke lodges op de West-Kaap 114

Oost-Kaap 116

Port Elizabeth 120 Rondom Port Elizabeth 124
Surfen in Jeffreysbaai 126 Naar de Karoo 132
East London en omgeving 134 Wild Coast 138

Durban en KwaZulu-Natal 140

Durban 144 Wandeling: de Golden Mile 146 Onderwaterparadijs 152
Rondom Durban 154 Het echte Afrika 157 Bergrit door Maloti 162

Krugerpark en Mpumalanga 172

Krugerpark 176 De Big Five 178 Buiten het Krugerpark 186

Johannesburg en binnenlanden 194

Johannesburg 198 Muziek in Johannesburg 202 Soweto 212
Pretoria, Tshwane 216 Cradle of Humankind 226
Dieper de binnenlanden in 232 Luxe treinen 234

Noord-Kaap 244

Kimberley 248 De Kalahari 251 De San 256 Namaqualand 264

Reiswijzer 270

Hotels en restaurants 280 Winkelen 307 Uitgaan 309 Activiteiten 311
Register 314 Fotoverantwoording 318

Pagina 2 en 3: het pad dat van Lion's Head naar de Campsbaai loopt, biedt een magnifiek uitzicht op de kust en de Twaalf Apostelen. Pagina 4: de kust van Campsbaai vlak bij Kaapstad.

De reis indelen

De verschillen tussen de Zuid-Afrikaanse provincies onderling zijn zeer groot – hier vindt u een hele wereld in één land. Of u nu liever op het strand ligt of musea van wereldklasse bezoekt, door een woestijn trekt of op zoek gaat naar de mooiste wilde dieren op aarde, een goede wijn drinkt of de Cape Malaykeuken proeft: Zuid-Afrika heeft het allemaal.

TOERISTEN- INFORMATIE

Grote en kleine steden, maar ook kleine dorpjes hebben hun eigen toeristenbureaus, die lokale en regionale bezienswaardigheden onder de aandacht brengen en gedetailleerde kaarten verkopen. Ook op de internationale vliegvelden zijn toeristenbureaus.

De telefoonnummers en adressen van de toeristenbureaus zijn bij de betreffende steden en regio's opgenomen. Handige websites voor de voorbereiding van uw reis zijn onder andere:

zuid-afrika.nl
sa-venues.com
southafrica.net

Door de vele bezienswaardigheden lijkt het maken van een reisschema misschien onmogelijk, maar het hangt af van de beschikbare tijd. Als u maar een week hebt, zijn een reisje naar Kaapstad en een safari in een gebied van de Big Five (olifant, leeuw, luipaard, buffel en neushoorn) zoals het Krugerpark een absolute must. U kunt direct naar Kaapstad vliegen, drie nachten in deze spannende wereldstad verblijven en dan doorvliegen naar uw safaribestemming. Met meer tijd kunt u wat verder uit elkaar liggende attracties bezoeken.

De meeste Zuid-Afrikaanse steden zijn nauwelijks voorzien van veilig, efficiënt openbaar vervoer dat geschikt is voor toeristen. Daarom reizen veel toeristen met een huurauto in en tussen de steden. Het land heeft een goed, in sommige delen uitstekend, wegennet van onverharde en asfaltwegen. Ook op safari door de nationale parken en privéparken kunt u prima in uw eigen of gehuurde auto rijden. De meeste natuurgebieden zijn begaanbaar met een gewone personenauto, maar voor sommige is een fourwheeldrive nodig.

Denk er echter aan dat Zuid-Afrika een

De luipaard (Panthera pardus): dankzij zijn camouflagetekening en hoge snelheid (58 km/u) kan deze grote kat overleven.

groot land is. Het vliegtuig is een goed alternatief als u krap in uw tijd zit. De nationale vliegmaatschappij, South African Airways (SAA), vliegt tussen alle grote steden en een paar kleinere steden, terwijl Airlink en South African Express met kleinere toestellen op veel regionale bestemmingen vliegt.

Wilt u echt iets speciaals ondernemen, neem dan de Blue Train of maak een van de Rovos-treinreizen over een aantal vaste routes binnen zuidelijk Afrika. Bedenk wel dat het bij deze ritten, met één tot twee overnachtingen op de reis tussen Kaapstad en Pretoria, niet om de snelheid gaat, maar om het genieten van de omgeving vanuit uw luxe fauteuil.

KAAPSTAD

De 'Moederstad' zal hoe dan ook uw hart veroveren. De omringende bergen en oceanen geven de stad een verleidelijke schoonheid, terwijl het driehonderd jaar durende koloniale tijdperk tot een uniek cultureel-historisch erfgoed heeft geleid. Met zijn prachtige, verfijnde en kleurrijke multiculturele atmosfeer is het een stad die u niet mag missen. Boven aan uw lijstje staat de Tafelberg, of u nu te voet of per kabelbaan naar boven gaat. De vergezichten vanaf de top van deze beroemde berg zijn verbazingwekkend. Als u van winkelen houdt, is het Victoria & Alfred Waterfront, gelegen aan een levendige haven, een echte aanrader. Vanaf daar kunt u de veerboot nemen naar Robbeneiland, de plek van Nelson Mandela's geruchtmakende gevangenschap. Een dag rondrijden in de Kaapse wijnvelden is een ware traktatie, niet alleen vanwege de lekkernijen, maar ook om het prachtige landschap. Ook een bezoek aan de Kirstenbosch National Botanical Gardens moet op het programma staan. Kaapstad heeft een internationale luchthaven en is daarom goed bereikbaar vanuit het buitenland, hoewel u vanaf Johannesburg binnen twee uur met een directe vlucht naar de stad vliegt.

NIET MISSEN:

- **Robbeneiland en het Apartheid Museum in Johannesburg 69, 72-73, 209-210**
- **Uitzicht op Kaapstad vanaf de top van de Tafelberg 76-77**
- **De stadjes en stranden langs de Tuinroute 108-113**
- **Zonsondergang vanaf een van de prachtige stranden 122, 129, 135-136, 154-155**
- **De Drakensbergen en de rotskunst van de San 157-161**
- **De vijf grote safari's 161, 176-185**
- **De levendigheid en opwindung van het drukke Johannesburg 198-210**
- **Een bezoek aan een township, zoals Soweto in Johannesburg 212-215**
- **Een rit door de uitgestorven Kalahariwoestijn 251-263**

Rond Kaapstad: als u langer dan een paar dagen in Kaapstad verblijft, zijn er diverse dagtrips die zeker de moeite waard zijn. Een rit naar het 58 kilometer zuidelijker gelegen Cape Point bijvoorbeeld, dat een fantastisch uitzicht over de ruige zee heeft, of een tocht naar de oostkust van het schiereiland, waar u tussen de pinguïns van Boulders Beach rondstapt of rondsnuuffelt in de antiekwinkels van het kleurrijke Kalkbaai. Een uitstapje naar de westkust, zeker tijdens het bloeiseizoen in Namaqualand, levert spectaculaire uitzichten op en biedt u de mogelijkheid om rond te dolen in artistieke dorpen. De wijnsteden Stellenbosch, Paarl en Franschhoek bieden een aangenaam mid-dagje uit.

Hebt u een nog weekje de tijd, rijd dan richting de Tuinroute, op slechts vijf uur van Kaapstad, en geniet van de bijzondere kust met de kleine havenstadjes en prachtige stranden – Zuid-Afrikanen komen hier 's zomers massaal naartoe.

Kaapstad en het schiereiland

Kaapstad is vol contrasten. In de zomer draait alles om palmbomen, blauwe zee en witte stranden, en in de winter overheersen door de regen, de zachte grijs tinten van grasland, kale wijngaarden en houtvuren. Kaapstad is gezegend met een mild mediterraan klimaat, de onwaarschijnlijk hoge, karakteristieke Tafelberg en verbazingwekkend mooi natuurschoon.

Kaapstad is ontstaan rond een kosmopolitische zeehaven, aan de rand van een baai die zich uitstrekt zo ver als het oog reikt. Vasco da Gama, de Portugese ontdekkingsreiziger die als eerste voor anker ging in de Tafelbaai, noemde deze bedrieglijk rustige halvemaaan van wit zand de Cabo de Boa Esperanza – Kaap de Goede Hoop. Maar als de noordwesterwind de golven opzweept, wordt de kalme baai een kolkende maalstroom. Dan past die andere naam beter: Cabo Tormentoso, ofwel Stormkaap.

Het centrum van Kaapstad ligt in zijn eigen baai aan de westkant van het schiereiland dat uitsteekt in de zuidelijke oceanen en eindigt bij het onherbergzame Cape Point. De rug-gengraat van het schiereiland wordt gevormd door granieten pieken.

De Twaalf Apostelen, een keten van haast identieke knokkels die zich uitstrekt van Campsbaai tot Houtbaai, komt uit in de koude zee. In de afgelegen baaien ertussen liggen de stranden van Clifton, Campsbaai en Llandudno. Hier hebben internationale levensgenieters geïnvesteerd in villa's die aan zee op de klippen zijn gebouwd en die door de berg beschermd worden tegen de niet-aflatende zuidoostenwind.

Tegenover de Twaalf Apostelen ligt Valsbaai, zo genoemd omdat zeelieden destijds deze baai verwarden met de Tafelbaai. De zee wordt hier omsloten door de warme Agulhasstroom en de flora en fauna verschilt daarom van die aan de koude kant. Als u hier gaat snorkelen, kunt u vissen, zeesterren en anemonen, zee-egels en inktvissen uit de Indische Oceaan bewonderen. Walvissen

komen elk jaar naar deze rustige wateren om te baren.

MULTICULTURELE INVLOEDEN

Net als alle grote zeehavens is Kaapstad beïnvloed door verschillende culturen. Voor de komst van de Europeanen werden deze kusten bewoond door de nomadische Khoikhoi en San. De Portugezen, die op zoek waren naar een handelsroute naar de Oost, ontdekten deze ankerplaats in 1492. De Nederlanders volgden in 1652 en legden hier een bevoorradingsstation aan voor de schepen

NIET MISSEN:

- De historische wandeling 'Footsteps to Freedom' **60-61**
- Een Cape Malaymaaltijd koken in een Bo-Kaaps huis **64**
- De drukte van het Victoria & Alfred Waterfront **67-69**
- Bezoek aan Robbeneiland **69, 72-73**
- De zonsondergang op een van de vele stranden van Kaapstad **74-76**
- Per kabelbaantje of te voet naar de top van de Tafelberg **76-77**
- Een zomerconcert, picknick of wandeling in de botanische tuinen van Kirstenbosch **77-78**
- Lokale vissers in de pittoreske Kalkbaai **79, 80**
- Per auto naar Cape Point **80-81**

die de specerijenroutes volgden. Vervolgens kwamen de Franse hugenoten, op de vlucht voor geloofsvolging, en later de Britten, die vanaf 1806 tot de onafhankelijkheid van Zuid-Afrika in 1961 over het land regeerden.

Ondertussen kwamen ook de Maleisiërs,

Duitsers, Amerikaanse matrozen, Chinezen, Indiërs – zowel moslims als hindoes. Al die verschillende culturen lieten hun sporen na in de keuken, de muziek, de taal, kledingvoorschriften en architectuur.

De Britten lieten neoklassieke, laat-georgiaanse gebouwen na, de

Maleisiërs hun voorkeur voor felle kleuren, de moslims hun moskeeën, de hindoes hun tempels en de Nederlanders de sierlijke gevels van de Cape Dutchboerderijen.

Nu is Kaapstad een bruisende, moderne stad met uitstekende restaurants, goede muziek en 18e-eeuwse gebouwen, maar ook kantoren van glas en chroom en wijngaarden die zich rond witgeverfde 17e-eeuwse schuren vlijen. Veel straten zijn nog steeds geplaveid met stenen die bijna drie eeuwen oud zijn. ■

Kaapstad

Kaapstad ligt op de meest zuidwestelijke punt van Afrika. Het is een bruisende stad die wordt gekenmerkt door twee culturen en een ongeëvenaarde schoonheid. Van de fel verlichte Bo-Kaap tot het soevereine Victoria & Alfred Waterfront, van de Kaap tot de kolossale Tafelberg, zelden vindt u zo veel bezienswaardigheden zo dicht bij elkaar.

Het Victoria & Alfred Waterfront – een gebied met winkels, theaters, eerste klas hotels en een jachthaven – is de meest bezochte bestemming van Zuid-Afrika.

Kaapstad

 Kaart p. 57

Toeristenbureau

 Cape Town
Tourism
Information
Center, Burg en
Castle Sts.

 021/487-6800

goto.capetown

capetown.gov.za

KASTEEL DE GOEDE HOOP

Als u tot de kern van Kaapstad wilt doordringen, dan is Kasteel de Goede Hoop een goede plek om te beginnen. Deze vijfhoekige constructie werd in de 17e eeuw door de Verenigde

Oost-Indische Compagnie (VOC) gebouwd en ligt, dreigend en onverwoestbaar, nabij een moderne hoofdweg aan de rand van de stad. Het kasteel heeft zich al meer dan drie eeuwen weten te handhaven en is het een getuigenis van onzekere tijden.

Toen Jan van Riebeeck in 1652 voor het eerst op de Kaap aankwam, stuitte hij op de Khoi-khoi en de San. Deze volkeren bewoonden de Kaap al eeuwen voor de Europese ontdekkingsreizigers arriveerden en zij bekeken de indringers dan ook met argwaan.

INSIDER TIP Kaapstad is een van de beste plekken ter wereld om vanaf zee vogels te spotten. De beste tijd om de prachtige zeevogels en zeezoogdieren te bekijken is de winter.

— CAGAN H.
SEKERCIOGLU
onderzoeker
National Geographic

Van Riebeeck begon vol vertrouwen vee te verhandelen met de lokale bevolking, maar voor de Khoikhoi waren schapen en runderen een belangrijk statussymbool. De dorpsoudsten deden dan ook niet graag afstand van hun bezittingen in ruil voor snuisterijen die binnen hun cultuur geen symbolische of materiële waarde hadden. Voor de aanleg van een tuin annexeerden de nieuwkomers de weidegrond van de Khoikhoi en dit deed de relatie geen goed. Om hun vee te beschermen tegen invallen van dappere Khoikhoi en om te voorkomen dat Engelse of Franse Oost-Indiëvaarders de buitenpost overvielen, besloot Van Riebeeck om een klein fort te bouwen op het strand.

Het oorspronkelijke fort (Fort de Goede Hoop) was een eenvoudig bouwwerk, met een beschermende slotgracht. Al na tien jaar bleek het niet meer te voldoen en vanwege de voortdurende oorlog met de Britten werd besloten een sterker fort te bouwen. Het huidige kasteel, het oudste in zijn soort in Zuid-Afrika, is daarvan het resultaat.

De locatie lag 60 roods (ongeveer 220 m) ten oosten van het oorspronkelijke fort. De hoeksteen van het kasteel werd in 1666 gelegd door gouverneur Zacharias Wagenaar en acht jaar later kwamen de eerste bewoners, hoewel het fort pas in 1679 helemaal voltooid was. Volgens het

ontwerp, dat later bekendstond als het model van Vauban, had het kasteel vijf bastions, die elk werden vernoemd naar een van Willem van Oranjes belangrijkste titels – Leerdam, Oranje, Nassau, Catzenellenbogen en Buuren. Voor de bouw werd gebruikgemaakt van steen, specie en hout, en veel van het ongeschoolde werk werd verricht door werknemers van de VOC, garnizoensoldaten, matrozen van passerende schepen, veroordeelde criminelen en Khoikhoi die bereid waren mee te werken. Dit imposante staaltje Nederlands vakmanschap staat nu nog overeind. De golven van de Tafelbaai slaan niet meer stuk op de buitenmuren (door landwinning is de kustlijn een stuk opgeschoven), maar als historische plek is dit kasteel een bezoek zeker waard. Er zijn rondleidingen.

HET KASTEEL BEZOEKEN: u betreedt het kasteel door een poort met daarboven de **klokkentoren**, voltooid in 1684. De enorme klok – die dag en nacht de uren sloeg en luidde bij belangrijke begrafenissen – werd gegoten in Amsterdam en klonk pas in 1697 voor het eerst.

Bezoek ook de griezelige duisternis van de **Martelkamer** en het **Donker Gat**, waar het naar men zegt spookt. De bewakers van het kasteel beweren dat zij een spookachtig gekrijs horen en de echo van voetstappen;

(vervolg op p. 62)

Kasteel de Goede Hoop

- Kaart p. 61
- Buitenkant St.
- 021 /461-3673
- €

De 'Footsteps to Freedom'

Toen Jan van Riebeeck Kaapstad stichtte, leefde hij in een wereld waar slavernij, martelingen en openbare executies de gewoenste zaak van de wereld waren. Deze geschiedenis herleeft in de locaties die u tijdens deze wandeling tegenkomt.

De klokrentoren van Kasteel de Goede Hoop.

Begin met een bezoek aan **Kasteel de Goede Hoop 1** (zie p. 58-59 en 60) en de **William Fehr Collectie** met olieverfschilderijen, meubelstukken en decoratieve kunst. Steek bij het verlaten van het kasteel Buitenkant Street over. Na een korte wandeling door Darling Street komt u uit op **Grand Parade 2**, tegenover het **stadhuis**. Hier werden vroeger militaire parades gehouden en ten tijde van de VOC was dit de plek voor openbare executies en geselingen. Loop terug naar Buitenkant Street. Als u in de richting van de Tafelberg loopt, komt u bij het **Oude Douanehuis 3**. Dit werd begin 1800 gebouwd en is gebruikt als graanopslag, vrouwengevangenis en rechtbank.

NIET MISSEN:

Kasteel de Goede Hoop
• **District Six Museum** • **Greenmarket Square** • **Het Parlement**

Iets verderop bevindt zich het **District Six Museum 4** (25A Buitenkant St., tel. 021/4667200, zo. gesloten, €), gewijd aan een van de ernstigste en arrogantste misdaden op het gebied van apartheid. In dit pittoreske gebied, het Municipal District Six genoemd, woonde een levendige, multiculturele gemeenschap. Toen dit gebied tot 'wit' werd bestempeld, werden de 66.000 bewoners uit hun huis gezet en de huizen met de grond gelijk gemaakt.

Blijf Buitenkant Street volgen tot nr. 78, het **Rust en Vreugd Museum 5** (78 Buitenkant St., tel. 021/464-3280, za.-zo. gesloten). In dit 18e-eeuwse gebouw bevindt zich een ander deel van de Fehr Collectie: prenten, tekeningen en waterverfschilderijen uit de periode van de Nederlandse kolonisatie tot aan het Britse bewind. Loop vervolgens terug over Buitenkant Street en sla linksaf Albertus Street in. Ga rechtsaf naar Corporation Street en gelijk links naar Spin Street. Op de vluchtheuvel midden op straat bevindt zich een eenvoudige plaquette ter nagedachtenis aan de **Slavenboom**, waaronder slaafge-maakten van de VOC werden verkocht. Loop twintig passen rechtdoor naar de hoek van Bureau Street en Parliament Street, daar ziet u de **Groote Kerk 6** (43 Adderley St., tel. 021/422-0569), de oudste Hervormde Kerk ter wereld (gebouwd in 1704), de moederkerk van hervormd Zuid-Afrika en bovendien

de oudste kerk van het land. Het **Slavenhuis** (hoek Bureau St. en Adderley St.) werd gebouwd in 1679 om de slaafgemaakten van de VOC te huisvesten alsmede krankzinnigen en veroordeelden. Daarnaast heeft het gediend als postkantoor, als 'onofficieel' huis van plezier en Hooggerechtshof.

Sla rechtsaf naar Adderley Street en dan de eerste straat links naar Longmarket Street, waarna u op **Greenmarket Square** 7 uitkomt, dat al sinds 1696 als markt fungeert. Nu is het een levendige markt vol Afrikaanse producten en curiosa. In het **Oude Stadhuis** (Greenmarket Sq., tel. 021/481-3800, open da.-vr.), dat in 1761 werd voltooid, vindt u de belangrijke Michaeliscollectie van 16e tot 18e-eeuwse Nederlandse en Vlaamse kunst. Bezoek voor een drankje en een hapje het traditionele Tudor Hotel of Park Inn. Er is zelfs een sigarenbar.

Loop terug naar Adderley Street en ga in de richting van de Tafelberg. Waar de weg naar rechts gaat, staat het **Parlement** 8

- Zie ook kaart p. 57
- Kasteel de Goede Hoop
- 2,7 km
- 1 uur
- Parlement

(zie p. 63-64), thuisbasis van de wetgevende macht van Zuid-Afrika. Het Parlement houdt van januari tot juni zitting in Kaapstad en vormt een eerbetoon aan de drie winnaars van de Nobelprijs voor de Vrede: Nelson Mandela, F.W. de Klerk en aartsbisschop Desmond Tutu, die het land bevrijdden van apartheid. Er zijn rondleidingen en bezoekers kunnen kaartjes kopen om vergaderingen bij te wonen.

Reisgids ZUID-AFRIKA

Wereldwijd nemen experts van National Geographic een kijkje achter de schermen en dringen door tot de kern van de cultuur, de geschiedenis en het volk van een land. Dankzij National Geographic Reisgidsen kan hun ervaring de jouwe worden.

DE REIS INDELEN, beknopte kennismaking met Zuid-Afrika, zodat je je reis op je eigen wensen en interessegebieden kunt afstemmen.

ERVAAR unieke belevenissen, waaronder genieten van een braai op het strand, een songoma raadplegen, kooiduiken met haaien, meehelpen een huis te bouwen en vrijwilligerswerk met bijzondere dieren.

INSIDER TIPS van de schrijvers en fotografen van National Geographic, maar ook van plaatselijke deskundigen, over hun favoriete plekjes, praktische zaken en veel meer.

WANDELINGEN EN AUTOTOCHTEN, voorzien van duidelijke kaartjes, waaronder de Footsteps to Freedom-wandeling, Durban's Golden Mile en een wandeling door de wijngaarden van de West-Kaap.

EXCURSIES BUITEN DE GEBAADE PADEN, zoals een bezoek aan de Kalahariwoestijn, de Diamantkust, het Namaqualand en de Malotibergen.

NIET MISSEN bij elk hoofdstuk vind je verwijzingen naar nadere informatie over sterk aanbevolen bezienswaardigheden en activiteiten.

PRACHTIGE KLEURENFOTO'S EN HANDIGE KAARTEN maken het eenvoudig te kiezen, je reis uit te stippelen en overall het mooiste te zien.

NUR 516

9 789021 576718